

ATASKAITA APIE FAKTINIUS PASTEBĖJIMUS

UAB „Jonavos vandenys“ (toliau – Įmonė, Bendrovė) vadovybei ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – Taryba).

Mes atlikome su jumis sutartas procedūras pagal 2022 m. spalio 10 d. Paslaugų teikimo sutartį Nr. 22, sudarytą tarp UAB „Jonavos vandenys“, juridinio asmens kodas 256564350, registruotos buveinės adresas Kranto g. 9, Jonava, Lietuvos Respublika, duomenys apie kurią kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras, atstovaujama direktorės Jolitos Gumanikienės, veikiančios pagal Bendrovės įstatus (toliau – Klientas), ir UAB Auditorių profesinė bendrija, juridinio asmens kodas 182920658, registruotos buveinės adresas Kauno g. 2-3, LT-20114, Ukmergė, Lietuvos Respublika, duomenys apie kurią kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras, atstovaujama vadovės Aldonos Kabokienės, veikiančios pagal bendrovės įstatus (toliau – Paslaugų teikėjas), kurios išvardytos žemiau, dėl Įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitų 2023 m. gruodžio 31 dienai.

Šios sutartų procedūrų ataskaitos tikslas ir jos naudojimas

Sutartų procedūrų užduotį mes atlikome vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, Tarptautiniais susijusių paslaugų standartais, taikomais sutartų procedūrų užduotims ir Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikros technine užduotimi. Užduoties tikslas – atlikti sutartas procedūras, kurių rezultatus Taryba naudotų vertinant, ar Įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitose teikiami duomenys atitinka Tarybos nustatytus reikalavimus.

Auditoriaus pareigos ir atsakomybė

Kadangi šios užduoties procedūros nėra nei auditas, nei peržvalga, atliekami pagal Tarptautinius audito standartus ar Tarptautinius peržvalgos standartus, jokie užtikrinimo dėl auditoriui pateiktos informacijos teisingumo mes nepareiškiame.

Jei būtume atlikę papildomas procedūras arba finansinės atskaitomybės auditą ar peržvalgą vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais ar Tarptautiniais peržvalgos standartais, apie kitus dalykus, kuriuos mes būtume pastebėję, būtume jums pranešę.

Mūsų ataskaita yra vienareikšmiškai skirta pirmoje šios ataskaitos pastraipoje išdėstytam tikslui, todėl negali būti panaudota kitais nei teisės aktų numatytais tikslais.

Profesinė etika ir kokybės kontrolė

Mes patvirtiname, kad esame nepriklausomi nuo Įmonės vadovaujantis Tarptautinių apskaitos specialistų etikos standartų kodeksu (toliau – TASESV kodeksas) ir LR finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimais, taikomais atliekant reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros sutartas procedūras. Taip pat laikomės kitų TASESV kodekse bei LR finansinių ataskaitų audito įstatyme nustatytų etikos reikalavimų.

Ataskaitoje apie faktinius pastebėjimus naudojami sutrumpinimai

Ataskaitoje apie faktinius pastebėjimus naudojami sutrumpinimai atitinka Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikros techninės užduoties 1 priede pateikiamas patikros procedūrose naudojamas santrumpas. Papildomai įvedami šie ataskaitoje apie faktinius pastebėjimus naudojami sutrumpinimai:

Įmonė, Bendrovė, Ūkio subjektas – UAB „Jonavos vandenys“;

BA – Buhalterinė apskaita.

FA – 2023 metinės finansinės ataskaitos.

Didžioji knyga arba DK – Įmonės 2023 m. suvestinis finansinės apskaitos registras, kuriame kaupiami duomenys iš kitų finansinės apskaitos registrų ir apskaičiuojami ataskaitinio laikotarpio pradžios ir pabaigos didžiosios knygos sąskaitų likučiai, jų padidėjimo ir sumažėjimo per ataskaitinį laikotarpį sumos.

Aprašas – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio mėn. 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 patvirtinta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo aktuali redakcija su visais galiojančiais pakeitimais.

RAS – Reguliavimo apskaitos sistema.

RVA – Ataskaitinio laikotarpio reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinys.

Mes atlikome procedūras, kurios pateikiamos toliau, ir teikiame savo pastebėjimus:

1. Pirminė ataskaitinio laikotarpio duomenų peržiūra**1.1.1 Ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio duomenų palyginimas**

Mes atlikome ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių duomenų palyginimą, siekdami įvertinti, ar Įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, vadovaujasi Aprašo 8.3. p. p. išdėstytu pastovumo principu, tai yra, ar skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais Įmonė taiko tą pačią Reguliavimo apskaitos sistemą.

Remiantis RVA 1-ojo priedo duomenimis, Įmonės pajamos per ataskaitinį (2023 m.) laikotarpį iš viso sudarė 3 522 tūkst. EUR, per praėjusį ataskaitinį laikotarpį (2022 m.) iš viso sudarė 3 094 tūkst. EUR, bendras pajamų pokytis tarp ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sudarė apie (13,83%).

Remiantis RVA 1-ojo priedo duomenimis, Įmonės sąnaudos per ataskaitinį (2023 m.) laikotarpį iš viso sudarė 3 571 tūkst. EUR, per praėjusį ataskaitinį laikotarpį (2022 m.) iš viso sudarė 3 258 tūkst. EUR, bendras sąnaudų pokytis tarp ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sudarė apie 9,60%.

Visos įmonės pajamos ir sąnaudos, per ataskaitinį laikotarpį (2023 m.), lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu (2022 m.), pasikeitė nežymiai. Įmonės paaiškinimai, detalizuojantys atskirų grupių pajamų ir sąnaudų pokyčių, siekiančių didesnių nei 20 % priežastis, yra pateikiami priede Nr. 1.

2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) tikrinimas

2.1.1. RAS turto sąrašo pilnumo ir tikslumo patikrinimas

Bendrovės RVA 6-ajame priede pateikiama turto įsigijimo vertė (13 192,08 tūkst. EUR) atitinka Įmonės RAS turto sąrašė pateikiamą įsigijimo vertės dydį. Atlikę analizės, tikrinimo bei perskaičiavimo procedūras RVA 6-ojo priedo pagrindu, mes nustatėme, jog, atsižvelgiant į Aprašo 30.2. p.p. nurodytą patikimumo kriterijų, RVA yra pateikiami duomenys ir informacija, kuri tiksliai atspindi Įmonės finansinę būklę ir joje nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Mes patikrinome, ar metinio nusidėvėjimo suma (411,41 tūkst. EUR) 2023 m. gruodžio 31 dienai, RAS turto sąrašė sutampa su RVA 4-ojo priedo informacija, ir nustatėme, jog, atsižvelgiant į Aprašo 30.2. p.p. nurodytą patikimumo kriterijų, RAS turto sąrašė pateikti duomenys ir informacija, tiksliai atspindi Įmonės finansinę būklę ir joje nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Kadangi Tarybos patvirtintose RVA formose nėra pateikimas turto sukaupto nusidėvėjimo dydis, todėl sukaupto nusidėvėjimo patikrinimo procedūra tarp RAS turto sąrašo bei RVA yra neatliekama, tačiau patikrinus, ar turto likutinė vertė (6 741,78 tūkst. EUR) 2023 m. gruodžio 31 dienai, RAS turto sąrašė sutampa su RVA 7-ojo priedo informacija, nustatyta, jog, atsižvelgiant į Aprašo 30.2. p.p. nurodytą patikimumo kriterijų, RAS turto sąrašė pateikti duomenys ir informacija, tiksliai atspindi Įmonės finansinę būklę ir joje nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Mes patikrinome, ar IMNT įsigijimo vertė RAS turto sąrašė sutampa su BA informacija, ir nustatėme, jog, atsižvelgiant į Aprašo 30.2. p. p. nurodytą patikimumo kriterijus, RAS turto sąrašė pateikti duomenys ir informacija, tiksliai atspindi Įmonės finansinę būklę ir joje nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų. Įsigijimo vertės skirtumą (371,65 tūkst. EUR) tarp RAS turto sąrašo bei BA informacijos sudaro per ataskaitinį laikotarpį nurašytas/parduotas IMNT (56,09 tūkst. EUR) bei apskaitos prietaisai, kurie pagal Įmonės apskaitos politiką nėra vedami į IMNT, bet jų apskaita vykdoma reguliaciniais tikslais atskirame Excel faile (315,56 tūkst. EUR, Įmonės RAS aprašo 18 punktas). Dėl minėtųjų priežasčių, IMNT likutinės vertės skirtumas 2023 m. gruodžio 31 dienai, lyginant RAS turto sąrašo bei BA informaciją, sudaro 55,59 tūkst. EUR. Paaiškinimai dėl RAS turto sąrašo informacijos bei BA informacijos skirtumų yra pateikiami priede Nr. 2.

2.2.1. Turto vertės, finansuotos dotacijomis (subsidijomis) ir vartotojų lėšomis, patikrinimas

Aprašo 16.4.10. p. p. apibrėžiama, jog ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų ir joms prilygintas lėšas. RAS turto sąrašė pateikiama bendra turto įsigijimo vertė ataskaitinio laikotarpio pradžia, finansuota dotacijomis (subsidijomis) sudaro 17 932 tūkst. EUR. Taikydami palyginimo, analizės bei perskaičiavimo procedūras, nustatėme, jog ši informacija sutampa su Įmonės BA informacija.

Per ataskaitinį laikotarpį turto vienetų, finansuotų dotacijomis (subsidijomis), buvo įsigyta už 838 tūkst. EUR.

Aprašo 16.4.15. p. p. apibrėžiama, jog ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms

Auditorių Bendrija

(produktams) priskirti ilgalaikio turto vienetų vertės dalį sukurtą vartotojų ir abonentų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų. Įmonė neturi IMNT, finansuoto vartotojų ir abonentų lėšomis.

2.2.2. Turto vertės, finansuotos ATL lėšomis, patikrinimas

Netaikoma.

2.2.3. Perkainotos turto vertės patikrinimas

Palyginę mums pateiktame RAS turto sąrašė nurodytą perkainotą IMNT įsigijimo vertę su atitinkama Jonavos rajono savivaldybės tarybos turto perdavimo ir priėmimo aktais (žr. aplanką 2.2.3), nustatėme, kad duomenys sutampa. Perkainota IMNT įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio 31 dienai sudarė 3 055 tūkst. EUR. Ši vertė nėra priskiriama prie reguliuojamos veiklos verslo vienetų.

2.2.4. Nenaudojamo turto vertės patikrinimas

Įmonės nenaudojamo turto įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio 31 dienai sudarė 210 tūkst. EUR. Ši vertė nėra priskiriama prie reguliuojamos veiklos verslo vienetų.

2.2.5. Nesuderinto turto vertės patikrinimas

Aprašo 16.4.7 p. p. apibrėžiama, jog ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti ilgalaikio turto (ar jo dalies), įsigyto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintą su Taryba vertę.

Įmonės nesuderintas turtas (įsigijimo savikaina) 2023 m. gruodžio 31 dienai sudarė 3 643 tūkst. EUR. Per ataskaitinį laikotarpį pradėtas eksploatuoti turtas su Taryba derintas nebuvo.

2.2.6. Akcininkų turtinių įnašų (IMNT) apskaitos patikrinimas

Įmonės RA aprašo 25 punktas numato, jog ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Bendrovės įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė apskaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai eliminuojant Aprašo 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes (objektai, kuriuos draudžiama priskirti reguliuojamų kainų paslaugoms).

Mums buvo pateiktas ataskaitinio laikotarpio ilgalaikio turto, kurio verte buvo darytas akcininkų įnašas, sąrašas ir susijęs akcininkų sprendimai: 2022 m. gruodžio 15 d. Jonavos rajono savivaldybės turto perdavimo – priėmimo akto Nr. 5E-144 priedas „Jonavos rajono savivaldybės turto, perduodamo uždarajai akcinei bendrovei „Jonavos vandenys“, sąrašas“; 2021 m. gruodžio 14 d. Jonavos rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. 1TS-183 „Dėl savivaldybės turto investavimo ir uždarosios akcinės bendrovės „Jonavos vandenys“ įstatinio kapitalo didinimo“.

Palyginę akcininkų sprendimuose ir turto sąrašė nurodytus duomenis su RAS turto sąrašo informacija, nustatėme, kad duomenys sutampa.

2.2.7. Kito nepaskirstomo turto vertės patikrinimas

Aprašo 16.4.1., 16.4.2., 16.4.3., 16.4.6., 16.4.11., 16.4.12., 16.4.13. p. p. įmonei, vykdančiai ilgalaikio turto paskirstymą reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), draudžiama priskirti: plėtos darbų vertę, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios, prestižo vertę, investicinio turto vertę, ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamajai veiklai vykdyti, vertę, eksploatuojamo išsinuomoto, panaudos ar panašiais pagrindais gauto ilgalaikio turto vertes, turto vertes, kurių Ūkio subjektas negali įtraukti į savo balansą pagal galiojančių teisės aktų nuostatas, tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę. Šios nuostatos yra išdėstytos Įmonės RAS Aprašo 29.1.– 29.14 punktuose.

Apraše išvardintos kategorijos, yra neaktualios, kadangi, tokio pobūdžio turto Įmonė neturi.

2.2.8. LRAIC koregavimo patikrinimas

Netaikoma.

2.3.1. Nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas (1)

Remiantis Aprašo 21 p. skaičiuodamas reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms priskirto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas Ūkio subjektas turi vadovautis šiais principais:

Ūkio subjektas privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (pagal Aprašo 1 priedą) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą, išskyrus Aprašo 21.2, 21.4 ir 21.6 papunkčiuose numatytais atvejais;

Jei ilgalaikio turto vienetams Aprašo 1 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį Lietuvos Respublikos Finansinės atskaitomybės standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

Parengus ilgalaikį turtą naudoti (pradėjus eksploatuoti), jo nusidėvėjimas turi būti pradamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos;

Kai ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (ar) pagerina jo naudingąsias savybes ir šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (ar) patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas, ilgalaikio turto vertė ir (ar) ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas bei nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpis koreguojamas Lietuvos Respublikos Finansinės atskaitomybės standartuose arba Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai eliminuojant Aprašo 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes;

Kai Ūkio subjekto įstatinis kapitalas didinamas turtiniu įnašu, ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudas, gali taikyti kitokią, nei Tarybos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį;

Tarybai nustačius kitą nei ūkio subjekto apskaičiuotą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį, ūkio subjektas, skaičiuodamas nusidėvėjimo sąnaudas, privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį. Ūkio subjektui nepateikus informacijos ar dokumentų, kuriais remiantis ūkio subjektas planuoja taikyti kitoki negu Aprašo 1 priede nustatytą nusidėvėjimo laikotarpį, taikomas Aprašo 1 priede nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis.

Įmonės RAS aprašo 21-24 punktai numato, jog turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę, pagerinimus išskiriant atskirais turto vienetais. Vertinant turto įsigijimo vertę, atskleidžiama, kokia turto vertės dalis sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų, vartotojų lėšas ir Bendrovės lėšas bei atskleidžiama nenaudojama/užkonservuota ir perkainota dalis. Turto vienetų pagerinimai, jeigu nebuvo prailgintas naudingo tarnavimo laikas, nudėvimi per likusį pagerinto turto vieneto tarnavimo laiką. Turto vienetų pagerinimai, kurie pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (ar) pagerina jo naudingąsias savybes ir šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (ar) patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas, ilgalaikio turto vertė ir (ar) ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas bei nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpis koreguojamas Lietuvos finansinės atskaitomybės standartuose arba Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka.

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes nustatėme, jog Įmonės RAS Aprašo priede Nr. 4 nurodyti naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai ir nusidėvėjimo skaičiavimo pradžios momentas, atitinka Aprašo 21 p. nuostatas.

2.3.2. Nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas (2)

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes nustatėme, jog Įmonės RAS Aprašo priede Nr. 4 nurodyti naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai atitinka RAS turto sąrašą pateikiamus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, visiems turto vienetais.

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, iš kiekvienos IMNT grupės (ilgalaikis nematerialusis turtas (INT), ilgalaikis materialusis turtas (IMT): pastatai ir statiniai, mašinos ir įranga, kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai, transporto priemonės, kitas materialusis turtas), mes atrinkome po 5 vnt. turto objektų, įsigytų per ataskaitinį laikotarpį, kurių reguliuojama (Įmonės lėšomis sukurta) įsigijimo vertė didžiausia, ir po 5 vnt. objektų, įsigytų per ataskaitinį laikotarpį, atsitiktine tvarka. Atrinktiems turto vienetais atlikome metinio nusidėvėjimo perskaičiavimą, remiantis RAS aprašo nuostatomis ir palyginome rezultatus su RAS turto sąrašo duomenimis. Taikydami perskaičiavimo ir palyginimo procedūras, atrinktiems vienetais duomenų neatitikimo nenustatėme. Atrankos vienetai bei atliktos perskaičiavimo ir palyginimo procedūros yra pateikiamos Priede Nr. 3.

Taip pat iš kiekvienos IMNT grupės (ilgalaikis nematerialusis turtas (INT), ilgalaikis materialusis turtas (IMT): pastatai ir statiniai, mašinos ir įranga, kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai, transporto priemonės, kitas materialusis turtas), mes atrinkome po 5 vnt. turto objektų, įsigytų per praėjusius ataskaitinius laikotarpius, kurių reguliuojama (Įmonės lėšomis sukurta) įsigijimo vertė didžiausia, ir po 5 vnt. objektų, įsigytų per praėjusius ataskaitinius laikotarpius, atsitiktine tvarka. Atrinktiems turto vienetais atlikome sukaupto nusidėvėjimo perskaičiavimą, remiantis RAS aprašo nuostatomis ir palyginome rezultatus su RAS turto sąrašo duomenimis. Taikydami perskaičiavimo ir palyginimo procedūras, atrinktiems vienetais duomenų neatitikimo nenustatėme. Atrankos vienetai bei atliktos perskaičiavimo ir palyginimo procedūros yra pateikiamos Priede Nr. 3.

Taikydami analizės ir palyginimo procedūras, mes nustatėme, jog Įmonės RAS Aprašo priede Nr. 4 nurodyti naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai atitinka RAS turto sąraše pateikiamus ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, visiems turto vienetams.

2.3.3. LRAIC nusidėvėjimo apskaitos patikrinimas

Netaikoma.

2.4.1. Pirminės turto paskirties priskyrimo patikrinimas

Aprašo 16.1. – 16.3. p. p. apibrėžia, jog Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka: kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai teikti ar konkrečiam verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi tiesiogiai priskirti konkrečiai paslaugai ar konkrečiam verslo vienetui; kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis, jo vertę paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ar atitinkamoms paslaugoms pagal tai, kokia apimtimi ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos teikimo veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų; kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi proporcingai paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus. Tie patys reikalavimai yra išdėstyti ir Įmonės RAS Aprašo 26-28 punktuose. Kriterijai yra pateikiami kaip priedas Nr. 3 prie Įmonės RAS aprašo („Paskirstymo centrai ir kriterijai“).

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, atsitiktine tvarka atrinkome po 5 turto vienetus iš tiesiogiai paslaugoms priskiriamo turto sąrašo kiekvienam verslo vienetui kiekvienoje sistemoje ir, taikydami paklausimų, patvirtinimų gavimo bei tikrinimo procedūras, mes nustatėme, jog kiekvienas atrinktas objektas yra priskirtas pagrįstai. Atrankos vienetai bei Įmonės paaiškinimai, kad turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai nurodytoje Sistemoje teikti, yra pateikiami Įmonės RAS aprašo Priede Nr. 3 esančiose lentelėse.

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, atsitiktine tvarka atrinkome po 5 turto vienetus iš netiesiogiai paslaugoms priskiriamo turto sąrašo kiekvienam sąnaudų centrui (netiesiogiai paskirstymo sąnaudų grupei) ir, taikydami paklausimų, patvirtinimų gavimo bei tikrinimo procedūras, mes nustatėme, jog kiekvienas atrinktas objektas yra priskirtas pagrįstai. Atrankos vienetai bei Įmonės paaiškinimai, kad turtas yra susijęs su tomis paslaugomis ir Sistemomis su kuriomis pagal RAS aprašą susietas kaštų centras, yra pateikiami Įmonės RAS aprašo Priede Nr. 3 esančiose lentelėse.

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms bei patikros procedūrų aprašu, atsitiktine tvarka atrinkome 5 turto vienetus iš bendrai paslaugoms priskiriamo turto sąrašo ir, taikydami paklausimų, patvirtinimų gavimo bei tikrinimo procedūras, mes nustatėme, jog kiekvienas atrinktas objektas yra naudojamas visoms paslaugoms teikti. Atrankos vienetai bei Įmonės paaiškinimai, kad turtas yra susijęs su tomis paslaugomis, su kuriomis pagal RAS aprašą susietas kaštų centras, yra pateikiami Įmonės RAS aprašo Priede Nr. 3 esančioje lentelėje.

2.5.1. Turto paskirstymo kriterijų patikrinimas

Bendrovė, nustatydamą turto paskirstymo kriterijai atitinka Aprašo 8 punkte numatytus priežastingumo, kaupimo, objektyvumo, pastovumo, skaidrumo, naudingumo, patikimumo principus. Įmonė, nustatydamą

Auditorių Bendrija

kriterijus, naudoja finansinės apskaitos didžiosios knygos sąskaitų planą bei pajamų ir sąnaudų priskyrimo principus, detalizuojančius sąskaitų planą ir leidžiančius įgyvendinti RAS keliamus reikalavimus. Nustatydamą ekonomiškai pagrįstus Kriterijų dydžius, Bendrovė naudoja objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją. Bendrovės naudojamų Kriterijų sąrašas, su jų skaičiavimo principais ir atnaujinimo informacija, pateiktas Įmonės RAS aprašo priede Nr.3.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes įsitikinome, jog visi turto paskirstymo paslaugoms kriterijai, pateikiami RVA atitinka Įmonės RAS aprašą bei RAS aprašo priedo Nr. 3 informaciją, o visos naudojamos turto paskirstymo paslaugoms kriterijų reikšmės, apskaičiuotos pagal RAS aprašo nuostatas.

2.5.2. Turto vertės paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Aprašo 16.1. – 16.3. p. p. apibrėžia, jog Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka: kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai teikti ar konkrečiam verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi tiesiogiai priskirti konkrečiai paslaugai ar konkrečiam verslo vienetui; kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis, jo vertę paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ar atitinkamoms paslaugoms pagal tai, kokia apimtimi ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos teikimo veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų; kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi proporcingai paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus. Tie patys reikalavimai yra išdėstyti ir Įmonės RAS Aprašo 26-28 punktuose. Kriterijai yra pateikiami kaip priedas Nr. 3 prie Įmonės RAS aprašo („Paskirstymo centrai ir kriterijai“).

Visiems 2.4.1. klausime atrinktiems turto vienetams, taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, nustatėme, jog: RAS turto sąraše tiesiogiai konkrečioms paslaugoms priskiriamas turtas buvo priskirtas atitinkamoms paslaugoms RVA. Netiesiogiai paslaugoms priskiriamas turtas iš kaštų centrų buvo paskirstytas paslaugoms naudojant pagal RAS aprašo nuostatas apskaičiuotas paskirstymo kriterijų reikšmes ir RAS apraše nurodytas kaštų centrų ir paslaugų sąsajas. Bendram veiklos palaikymui naudojamas turtas buvo paskirstytas paslaugoms naudojant pagal RAS aprašo nuostatas apskaičiuotas paskirstymo kriterijų reikšmes. Paskirstymo paslaugoms patikrinimas yra pateikiamas priede Nr. 4.

2.5.3. Kogeneracinio turto paskirstymo patikrinimas

Netaikoma, įmonė neturi kogeneracinio turto.

2.5.4. Turto priskyrimo kitai reguliuojamajai ir nereguliuojamajai veikloms patikrinimas

Aprašo 14 p. apibrėžia, jog, jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

Aprašo 15 p. apibrėžia, jog jeigu Ūkio subjekto vykdomose reguliuojamosios veiklos investicijose dalyvauja kitos energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančios įmonės, visos investicijų išlaidos gali būti priskiriamos reguliuojamojo turto vertei, o iš minėtų infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių gautos

Auditorių Bendrija

pajamos, susijusios su vykdomomis investicijomis, gali būti priskiriamos nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes įsitikinome, jog nereguliuojamosios veiklos paslaugoms yra priskiriama 109,76 tūkst. EUR pajamų (atvežtinių nuotekų tvarkymas, pajamos iš finansinės veiklos ir pajamos iš kitos veiklos (laboratoriniai tyrimai, remonto darbų ir pan.)) ir 120,47 tūkst. EUR turto (įsigijimo verte), o kitai reguliuojamai veiklai yra priskiriama 202,84 tūkst. EUR pajamų (pajamos iš pardavimo veiklos, t. y. abonementinis mokestis vartotojams) ir 320,11 tūkst. EUR turto (įsigijimo verte). Šioms paslaugoms teikti, pagal savo atliekamų paslaugų pobūdį, reikalingas turtas, naudojamas Įmonės veikloje. Minėtosios paslaugos sudaro nežymią Įmonės veiklos dalį.

2.6.1. Nusidėvėjimo sąnaudų perkėlimo į RVA patikrinimas

Palyginus RAS turto sąrašė pateiktus metinio nusidėvėjimo duomenis su RVA pateikiamais, nustatytas tinkamas ir teisingas nusidėvėjimo sąnaudų (411,41 tūkst. EUR) perkėlimas į RVA, atitinkantis Aprašo 8.5. p. p. apibrėžtą patikimumo principą bei Aprašo 30.2. p. p. apibrėžtą patikimumo kriterijų.

3. Pajamų tikrinimas (TU 9.3 p.p.)

3.1.1. Pajamų perkėlimo iš apskaitos registrų patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 18.1 p.p., Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registrų įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys.

Įmonės RAS Aprašo 6 p. nurodyta, kad jis parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 patvirtintu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše nustatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Šiuo punktu Įmonė numato Aprašo 18.1 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Taikydami analizės, palyginimo ir sisteminimo procedūras, mes palyginome ar bendra pajamų suma RVA Priede 3 sutampa su finansinėmis ataskaitomis. Reguliuojamos veiklos ataskaitoje nurodyta bendra pajamų suma už 2023 m. 3 521,50 tūkst. EUR. Duomenys sutampa su finansinės ataskaitos duomenimis (3 521,50 tūkst. EUR).

3.2.1. Pajamų paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 9¹ p., jeigu ūkio subjektas vykdo reguliuojamas veiklas, kurių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymui taikomas Aprašas ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas, pirmiausia į dvi dalis atskiriamos minėtais aprašais reglamentuojamų veiklų turtas ir sąnaudos. Jeigu ataskaitinio laikotarpio turto ir sąnaudų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms verslo vienetams, taikomi to aprašo kriterijai, kuriuo reglamentuojamos veiklos sumoje generuoja didesnes pajamas. Paskirsčius turtą ir sąnaudas į dvi dalis, toliau Aprašu ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu reglamentuojamoms veikloms taikomi atitinkamų aprašų reikalavimai.

Auditorių Bendrija

Vadovaujantis Aprašo 13-15 p., Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, remdamasis atsiskaitymų su vartotojais ir abonentais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms (verslo vienetams), pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų.

Jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

Jeigu Ūkio subjekto vykdomose reguliuojamosios veiklos investicijose dalyvauja kitos energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančios įmonės, visos investicijų išlaidos gali būti priskiriamos reguliuojamojo turto vertei, o iš minėtų infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių gautos pajamos, susijusios su vykdomomis investicijomis, gali būti priskiriamos nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Buhalterinės apskaitos informacija ir Ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t.y. RAS modelio pagalba sugrupuojama pagal Reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų ir turto kategorijas, grupes ir pogrupius. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje visi buhalterinės apskaitos sąnaudų pirminiai įrašai perkeliama į RAS modelį ir kiekvienas įrašas priskiriamas konkrečiai Aprašo paslaugai bei sąnaudų pogrupiui. Vadovaudamasi RAS Aprašo 42 p., kai Bendrovė nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, o ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, priskiria teikiamoms reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui. Išdėstyta RAS Aprašo informacija neprieštarauja Aprašo 9¹, 13-15 p.

Bendra pajamų suma paslaugų lygmeniu RVA Priede Nr. 3 yra sulyginta su pirminiais pajamų registravimo šaltiniais. Duomenys reguliuojamos veiklos atskaitos priede pateikiami paslaugoms. Bendrovės Geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo verslo vienetų pajamos paslaugų lygmeniu atskiriamos pagal Tarybos nutarimu patvirtintus tarifus bei faktinius ataskaitinio laikotarpio kiekius. Atliekant analizės, perskaičiavimo ir sisteminimo procedūras, nustatyta, kad RVA duomenys sutampa su Įmonės didžiosios knygos duomenimis. Priede Nr. 5 pateikiamas duomenų sulyginimas.

3.2.2. Reguluojamosios veiklos turto nuomos pajamų patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 14 p., Jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

Vadovaudamasi RAS Aprašo 42 p., kai Bendrovė nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, o ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, priskiria teikiamoms

Auditorių Bendrija

reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui. Išdėstyta RAS Aprašo informacija neprieštarauja Aprašo 9¹, 13-15 p. Išdėstyta RAS Aprašo informacija neprieštarauja Aprašo 14 p.

Pajamos dalijamos tarp nereguliuojamos veiklos (7,26 tūkst. EUR) ir kitos reguliuojamos veiklos (7,26 tūkst. EUR). Viso reguliuojamos veiklos turto nuomos pajamų fiksuojama 14,51 tūkst. EUR. Jokių reikšmingų klaidų ir nukrypimų nenustatėme.

4. Darbo užmokesčio sąnaudų tikrinimas (TU 9.4 p.p.)

4.1.1. DU sąnaudų suvestinės duomenų patikrinimas (1)

Vadovaujantis Aprašo 18.1 ir 18.3 p.p., Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registrų įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad:

- būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;
- reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

Įmonės RAS Aprašo 6 p. nurodyta, kad jis parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 patvirtintu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše nustatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Šiuo punktu Įmonė numato Aprašo 18.1 ir 18.3 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Analizuojamiems duomenims, taikydami analizės, sisteminimo ir sulyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad techninės užduoties priedo darbo užmokesčio suvestinės stulpelio E, kuriame pateikiama didžiosios knygos sąnaudų suma, atitinka Įmonės buhalterinės apskaitos duomenis (1 719,53 tūkst. EUR). Techninės užduoties priedo darbo užmokesčio suvestinės stulpelio G, kuriame pateikiama reguliuojamos veiklos ataskaitos sąnaudų suma 1 708,99 tūkst. EUR lygi RVA Priedo Nr. 4 sąnaudų sumai. Procedūrų atlikimo metu nukrypimų ir reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

Techninės užduoties Priede 6.1 stulpelyje F atskleistų DU sąnaudų koregavimų paaiškinimai pateikiami Ataskaitos priede Nr. 6.

4.1.2. DU sąnaudų suvestinės duomenų patikrinimas (2)

Vadovaujantis Aprašo 18.1 ir 18.3 p.p., Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registrų įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad:

- būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;
- reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

Įmonės RAS Aprašo 6 p. nurodyta, kad jis parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 patvirtintu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo

Auditorių Bendrija

paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše nustatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Šiuo punktu Įmonė numato Aprašo 18.1 ir 18.3 p.p. reikalavimų laikymąsi.

Taikydami duomenų sulyginimo ir sisteminimo procedūrą, nustatėme, kad techninės užduoties priedo darbo užmokesčio suvestinės stulpelio E, kuriame pateikiama didžiosios knygos pajamų suma, yra lygi 1 719,53 tūkst. EUR. Ši suma sulyginta su darbo užmokesčio žiniaraščio bendra suma už 2023 m., kuri yra 1 779,00 tūkst. EUR. Skirtumas (59,48 tūkst. EUR) – tai korekcijų metu susidariusi suma. Priede Nr. 7 yra pateikiami turiniu unikalūs skirtumai.

4.2.1. Pirminio DU sąnaudų priskyrimo patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 23.1-23.3 p.p., Ūkio subjektas, vadovaudamasis Aprašo 8 punkte nurodytais principais, visas patiriamas sąnaudas galutinėms paslaugoms privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

- tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;
- netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių ryšys su konkrečiomis paslaugomis yra netiesioginis. Šios sąnaudos paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus paskirstymo kriterijus;
- bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Ūkio subjekto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti Ūkio subjekto organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą.

Priskirdama DU sąnaudas, Įmonė vadovaudamasi RAS Aprašo 30.1-30.4 papunkčiais, kurie atitinka Aprašo 23.1-23.3 p.p.

Laikydami atrankos principų, taikytinų sutartoms procedūroms, iš tiesiogiai paslaugoms priskiriamų veiklų atsitiktine tvarka atrinkome po 2 DU vienetus kiekvienam verslo vienetui. Atlikus sulyginimo procedūrą, nustatėme, kad DU veiklų sąnaudų suma DU suvestinėje sutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis. Pateikiame Įmonės paaiškinimus, pagrindžiančius pirminį priskyrimą (Priedas Nr. 8).

Taip pat iš netiesiogiai paslaugoms paskirstomų DU vienetų atsitiktine tvarka atrinkome 4 DU vienetus. Atlikus sulyginimo procedūrą, nustatėme, kad DU veiklų sąnaudų suma DU suvestinėje sutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis. Pateikiame Įmonės paaiškinimus, pagrindžiančius pirminį priskyrimą (Priedas Nr. 8).

Laikantis sutartų bei patikros procedūrų, sutikrinome bendram veiklos palaikymui priskiriamų DU vienetų sąrašo atrinkome 5 DU vienetus. Pritaikius atrankos principus priskyrimo procedūrai, nustatėme, kad DU sąnaudų suma DU suvestinėje sutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis. Pateikiame Įmonės paaiškinimus, pagrindžiančius pirminį priskyrimą (Priedas Nr. 8).

4.2.2. DU sąnaudų priskyrimo kitai reguliuojamajai ir nereguliuojamajai veikloms patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 9¹ p., jeigu ūkio subjektas vykdo reguliuojamas veiklas, kurių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymui taikomas Aprašas ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas, pirmiausia į dvi dalis atskiriamos minėtais aprašais reglamentuojamų veiklų turtas ir sąnaudos. Jeigu ataskaitinio laikotarpio turto ir sąnaudų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms verslo vienetams, taikomi to aprašo kriterijai, kuriuo reglamentuojamos veiklos sumoje generuoja didesnes pajamas. Paskirsčius turtą ir sąnaudas į dvi dalis, toliau Aprašu ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu reglamentuojamoms veikloms taikomi atitinkamų aprašų reikalavimai.

Pagal Aprašo 22 p., Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms, privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Buhalterinės apskaitos informacija ir Ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t.y. RAS modelio pagalba sugrupuojama pagal Reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų ir turto kategorijas, grupes ir pogrupius. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje visi buhalterinės apskaitos sąnaudų pirminiai įrašai perkeliama į RAS modelį ir kiekvienas įrašas priskiriamas konkrečiai Aprašo paslaugai bei sąnaudų pogrupiui. Priskirdama DU sąnaudas veikloms, Įmonė vadovaujasi RAS Aprašo 31-38 punktais, kurie atitinka Aprašo 22 p.

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes įsitikinome, kad nėra kitos reguliuojamosios ir nereguliuojamos veiklos paslaugų, kurioms priskirtos pajamos, bet nėra priskirta DU sąnaudų. DU priskirto kitai reguliuojamai veiklai analizė: pajamų suma yra 202,84 tūkst. EUR, DU suma – 109,40 tūkst. EUR. DU priskirto nereguliuojamai veiklai analizė: pajamų suma yra 116,31 tūkst. EUR, DU suma – 18,33 tūkst. EUR.

4.3.1. DU sąnaudų perkėlimo į RVA patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 8.5 p.p., Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu – Ūkio subjektas turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Ūkio subjekto finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų.

Vadovaujantis Aprašo 30.2 p., Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija Tarybai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio Aprašo III skyriuje, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Įmonės naudojama reguliavimo apskaitos sistema aprašoma RAS Aprašo 9-13 punktais, apskaitos informacijos perkėlimas – 39-40 p., sąnaudų priskyrimas – 47-53 p.

Auditorių Bendrija

Taikydami analizės ir tikrinimo procedūras, mes palyginome TU 6.1 darbo užmokesčio suvestinės G stulpelio sumą su RVA duomenimis ir įsitikinome, kad DU sąnaudų perkėlimas į RVA atliktas vadovaujantis Aprašo 8.5 p.p., 30.2 p.p., ir RAS Aprašo pastraipoje aukščiau nurodytais punktais (Priedas Nr. 9). Perkelti duomenys yra tikslūs ir teisingi.

5. Sąnaudų tikrinimas (TU 9.5 p.p.)

5.1.1. Sąnaudų perkėlimo iš apskaitos registru patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 18.1 ir 18.3 p.p., Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registru įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys. Taip pat užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

Įmonės RAS Aprašo 6 p. nurodyta, kad jis parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 patvirtintu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše nustatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Šiuo punktu Įmonė numato Aprašo 18.1. ir 18.3. p.p. reikalavimų laikymąsi.

Mes patikrinome, taikydami palyginimo procedūrą, ir įsitikinome, kad užpildyto TU Priedo 6.2 stulpelio F suma yra lygi 3 571,41 tūkst. EUR ir sutampa su RVA Priedų 3 ir 4 duomenimis. Procedūros atlikimo metu nukrypimų ir reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

Taikydami palyginimo ir perskaičiavimo procedūras patikrinome ir įsitikinome, kad užpildyto TU Priedo 6.2 stulpelio D suma (3 571,41 tūkst. EUR) sutampa su buhalterinės apskaitos (BA) informacija (3 571,41 tūkst. EUR). Įsitikinome, kad sąnaudų perkėlimas iš apskaitos registru atliktas teisingai.

5.2.1. Sąnaudų grupavimo patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 18 p., Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registru įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys; į reguliavimo apskaitos sistemą perkeliamas sąnaudas suskirstyti į Aprašo 19 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasi sąnaudų vienuarūšiškumu (homogeniškumu); užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

Įmonės RAS Aprašo 6 p. nurodyta, kad jis parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 patvirtintu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše nustatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Šiuo punktu Įmonė numato Aprašo 18 p. reikalavimų laikymąsi.

Aprašo 19 p. reikalauja, kad visos Ūkio subjekto patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes: geriamojo vandens įsigijimo sąnaudos; nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo sąnaudos; elektros energijos sąnaudos; technologinių medžiagų ir technologinio kuro sąnaudos; kuro transportui sąnaudos; šilumos energijos sąnaudos; nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos; einamojo remonto ir aptarnavimo

Auditorių Bendrija

sąnaudos; personalo sąnaudos; mokesčių sąnaudos; finansinės sąnaudos; administracinės sąnaudos; rinkodaros ir pardavimų sąnaudos; kitos sąnaudos.

Įmonės RAS Aprašo 39-40 p. ir RAS Aprašo priedas Nr. 2 apibrėžia, kad Įmonėje patiriamos sąnaudos suskirstomos į 14 sąnaudų grupių, kurios aprašytos aukščiau.

Mes patikrinome, taikydami palyginimo procedūrą, ir įsitikinome, kad užpildyto TU Priedo 6.2 stulpelio F informacija (sąnaudų suma 3 571,41 tūkst. EUR; išskirta 14 sąnaudų grupių) atitinka RVA Priedo 4 duomenis.

Tikrinant TU Priedo 6.2 stulpelių B ir C sąsają su RAS Aprašo duomenis, atliekamos analizės ir palyginimo procedūros. Sutikrinus sąnaudų grupių ir pogrupių bei DK sąskaitų (dimensijų) informaciją su atitinkama RAS Aprašo 39-40 punkto ir RAS Aprašo priedas Nr. 2 informacija, nustatyta, kad sąsajos techninės užduoties priedo ir RAS Aprašo 39-40 p. bei RAS Aprašo priedas Nr. 2 yra tikslios ir nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Atliekant atitikimo tikrinimą TU Priedo 6.2 stulpelių C ir D su DK ir DK dimensijų duomenis, atliekamos analizės, perskaičiavimo ir palyginimo procedūros. Sutikrinus DK sąskaitų (dimensijų) ir DK sumų informaciją su DK informacija, nustatyta, kad duomenys yra tikslūs ir nėra reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Priede Nr. 10 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, visiems reikšmingiems (>10 proc. koreguojamos sumos vertės) TU Priedo 6.2 stulpeliuose E atskleistiems pirminio sąnaudų grupavimo koregavimams.

5.3.1. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (1)

Sąnaudų priskyrimas nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai yra atliekamas vadovaujantis Aprašo 27 punktu. Įmonė, vykdydama nepaskirstomųjų sąnaudų priskyrimą, vadovaujasi aukščiau nurodytu Aprašo punktu ir Įmonės RAS Aprašo 48 p.

Naudojant, skaičiavimo, analizės ir palyginimo procedūras, patikrinome, kaip Įmonės užpildyto TU Priedo 6.3 duomenis. Nustatyta nepaskirstomųjų sąnaudų suma lygi 150,82 tūkst. EUR. RVA Priede 3 atvaizduota suma lygi 150,82 tūkst. EUR. Procedūrų atlikimo metu nukrypimų ir reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

5.3.2. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (2)

Sąnaudų priskyrimas nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai yra atliekamas vadovaujantis Aprašo 27.1 punktu, kuriame namatoma, jog beviltiškas skolas, išskyrus beviltiškas skolas, kai abonentai, kurie yra įtraukti į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) skelbiamą mokesčių mokėtojų, nukentėjusių nuo nepalankios epideminės COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) situacijos, sąrašą (toliau – Sąrašas), ir vartotojai nepadengia turimų įsipareigojimų Ūkio subjektui. Paskirstomosiomis beviltiškų skolų sąnaudomis gali būti pripažįstamos tik tos vartotojų ir abonentų, nukentėjusių nuo nepalankios epideminės COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) situacijos skolos, kurios susidarė per laikotarpį nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje pradžios iki karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje atšaukimo ir du mėnesius po jo. Ūkio subjektas, norėdamas priskirti beviltiškas skolas reguliuojamų kainų paslaugoms ir atitinkamiems verslo vienetams, kartu su metinėmis reguliuojamosios veiklos ataskaitomis Tarybai turi pateikti beviltiškas skolas pagrindžiančius ir pastangas susigrąžinti šias skolas įrodančius dokumentus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo ir Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų apskaičiavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. vasario

Auditorių Bendrija

11 d. įsakymu Nr. 40 „Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Įmonė, vykdydama nepaskirstomųjų sąnaudų priskyrimą, vadovaujasi aukščiau nurodytu Aprašo punktu ir Įmonės RAS Aprašo 51 p.

Vadovaujantis Aprašo 27.1 punktu, sutikrinome sąnaudų paskirstymą ir nenustatėme tokių sąnaudų, kurios turi būti papildomai priskirtos nepaskirstomosioms sąnaudoms dėl viršytų apribojimų.

5.3.3. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (3)

Sąnaudų priskyrimas nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai yra atliekamas vadovaujantis Aprašo 27 punktu. Įmonė, vykdydama nepaskirstomųjų sąnaudų priskyrimą, vadovaujasi aukščiau nurodytu Aprašo punktu ir Įmonės RAS Aprašo 47 p.

Gavome DK sąskaitų išrašus, priskirtus RVA Priedo 4 sąnaudų pogrupiams B.9.3, B.9.4, B.11.2, B.12.3, B.12.14, B.13, B.14.1, B.14.4, B.14.5, B.14.7, C.6.3, C.6.4, C.8.2, C.9.3, C.9.14, C.10, C.11.1, C.11.4 - C.11.6, E.6.3, E.8.2, E.9.3, E.9.15, E.10, E.11.1, E.11.4, E.11.5 už 2023 m. Buvo atsirinkti individualiai reikšmingi vienetai (>5 proc. atitinkamos DK sąskaitos bendros sumos už 2023 m.). Naudodami analizės ir tikrinimo procedūras patikrinome ar sąnaudos neturėtų būti priskirtos nepaskirstomosioms (Priedas Nr. 11). Jokių reikšmingų klaidų ir nukrypimų nenustatėme.

Susisteminius turimą šio klausimo a dalies informaciją, iš individualiai nereikšmingų sąskaitos įrašų atsitiktine tvarka atrinkome 5 įrašus ir patikrinome ar sąnaudos neturėtų būti priskirtos nepaskirstomosioms (Priedas Nr. 11). Jokių reikšmingų klaidų ir nukrypimų nenustatėme.

5.4.1. Pirminio sąnaudų priskyrimo patikrinimas (1)

Vadovaujantis Aprašo 9¹ p., jeigu ūkio subjektas vykdo reguliuojamas veiklas, kurių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymui taikomas Aprašas ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas, pirmiausia į dvi dalis atskiriamos minėtais aprašais reglamentuojamų veiklų turtas ir sąnaudos. Jeigu ataskaitinio laikotarpio turto ir sąnaudų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms verslo vienetais, taikomi to aprašo kriterijai, kuriuo reglamentuojamos veiklos sumoje generuoja didesnes pajamas. Paskirsčius turtą ir sąnaudas į dvi dalis, toliau Aprašu ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu reglamentuojamoms veikloms taikomi atitinkamų aprašų reikalavimai.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Buhalterinės apskaitos informacija ir Ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t.y. sugrupuojama pagal Reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų ir turto kategorijas, grupes ir pogrupius.

Vadovaujantis Aprašo 22 p., Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priežastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms, privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

Auditorių Bendrija

Ūkio subjektas, vadovaudamasis Aprašo 23 p. ir laikydamasis Aprašo 8 punkte nurodytų principų, visas patiriamas sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams) privalo priskirti vienai iš šių kategorijų: tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų. Vykdydama veiklą, Įmonė patiriamas sąnaudas taip pat skirsto tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijoms vadovaudamasi RAS Aprašo 30 punktu.

Mes patikrinome, taikydami palyginimo procedūrą, ir įsitikinome, kad užpildyto TU Priedo 6.4 stulpelio F informacija (vertinant detaliausiu lygmeniu) atitinka RVA Priedų 3 ir 4 duomenis (tiesioginės sąnaudos – 2 522,28 tūkst. EUR, netiesioginės sąnaudos – 200,62 tūkst. EUR, bendrosios sąnaudos – 697,69 tūkst. EUR, nepaskirstomos sąnaudos – 150,82 tūkst. EUR).

Taikydami palyginimo procedūrą, mes patikrinome ir įsitikinome, kas užpildyto TU Priedo 6.4 stulpelio D informacija (vertinant DK dimensijų lygiu) atitinka buhalterinės apskaitos duomenis (tiesioginės sąnaudos – 620,71 tūkst. EUR, netiesioginės sąnaudos – 2 171,71 tūkst. EUR, bendrosios sąnaudos – 676,25 tūkst. EUR, nepaskirstomos sąnaudos – 102,75 tūkst. EUR).

Priede Nr. 12 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, visiems reikšmingiems (>10 proc. koreguojamos sumos vertės) TU Priedo 6.4 stulpeliuose E atskleistiems pirminio sąnaudų grupavimo koregavimams.

5.4.2. Pirminio sąnaudų priskyrimo patikrinimas (2)

Vadovaujantis Aprašo 22 p., Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priežastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms, privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

Ūkio subjektas, vadovaudamasis Aprašo 23 p. ir laikydamasis Aprašo 8 punkte nurodytų principų, visas patiriamas sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams) privalo priskirti vienai iš šių kategorijų: tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų. Vykdydama veiklą, Įmonė patiriamas sąnaudas taip pat skirsto tiesioginių sąnaudų; netiesioginių sąnaudų; bendrųjų sąnaudų; nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijoms vadovaudamasi RAS Aprašo 30 punktu.

Siekiant įsitikinti, kad sąnaudos priskirtos tikslingai, remiantis TU priedo 6.4 stulpelio D informacija trims tiesioginių sąnaudų paslaugoms (Geriamojo vandens gavyba; Nuotekų valymas; Apskaitos veikla) gavome Įmonės DK išskaidymo failus už 2023 m. Atsitiktine tvarka atrinkome po 10 įrašų trims paslaugoms. Priede Nr. 13 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, pagrindžiančius, kad sąnaudos buvo patirtos konkrečioms tiesioginių sąnaudų paslaugoms teikti.

Remiantis TU priedo 6.4 stulpelio D informacija trims sąnaudų grupėms (Elektros energija siurbliams, orapūtėms, maišyklėms ir kitiems technologiniams įrenginiams; Kuras mašinoms ir gamybiniam transportui (asenizacijos transporto priemonėms, transportui dumbliui, vandeniui vežti, autobusams žmonėms vežti); Remonto ir aptarnavimo paslaugų pirkimo sąnaudos), kuriose registruojamos netiesioginės sąnaudos, gavome Įmonės DK išskaidymo failus už 2023 m. Atsitiktine tvarka atrinkome po 10 įrašų dviem sąnaudų grupėms. Priede Nr. 13 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, pagrindžiančius, kad sąnaudų sąryšis su konkrečia paslauga yra netiesioginis.

Auditorių Bendrija

Vertinant pirminį sąnaudų priskyrimą bendrosioms sąnaudoms, gauta Įmonės DK išskaidymo failus už 2023 m. Atsiktine tvarka atrinkome 10 įrašų. Priede Nr. 13 pateikiame Bendrovės paaiškinimus, pagrindžiančius, kad sąnaudos buvo patirtos bendram veiklos palaikymui užtikrinti.

5.5.1. Sąnaudų paskirstymo kriterijų patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 22 p., Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms, privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

Priskirdama sąnaudas veikloms, Įmonė vadovaudamasi RAS Aprašo 31-38 punktais, kurie atitinka Aprašo 22 p.

Vadovaujantis Aprašo 24 punktu, netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas gali paskirstyti iš karto, naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priešastinių sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodamas tarpinius sąnaudų centrus verslo vienetams ir paslaugoms, kurie netiesiogiai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas pagal poreikį gali suskirstyti į sąnaudų centrus: infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų; infrastruktūros plėtros veiklų; paslaugų teikimo veiklų; paslaugų plėtros veiklų; pardavimo veiklų; klientų aptarnavimo veiklų; gedimų šalinimo veiklų; atsiskaitymų ir apskaitos veiklų; transporto valdymo veiklų; materialinio aprūpinimo veiklų; personalo valdymo veiklų; kita.

Aprašo 25 punktas numato, kad sąnaudų centrums priskirtas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms. Tokį sąnaudų paskirstymą Ūkio subjektas turi atlikti naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priešastinių sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro, kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Ūkio subjektas privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijus atitinka Aprašo 8 punkte numatytus principus.

Remiantis Aprašo 26 p., Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms proporcingai atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai priskirtai pastoviujų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms priskiriamos Aprašo 16.3 papunktyje nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.

Įmonės RAS Aprašo 31-36 p. pateikta bendroji informacija apie paskirstymo centrus, RAS Aprašo priede Nr. 3 pateikti kriterijai ir jų nustatymo principai. Aprašomi sąnaudų paskirstymo paslaugoms kriterijai atitinka Aprašo 24-26 p. nuostatas.

Vadovaujantis Aprašo 31.3 ir 31.3¹ punktais, Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas (toliau – Sistemos aprašas) turi atskleisti Ūkio subjekto reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše Ūkio subjektas turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas Ūkio subjekto finansiniais metais. Sistemos aprašą Tarybai Ūkio subjektas privalo pateikti su šiais neatskiriama Sistemą aprašo dalį sudarančiais priedais: 1. pajamų, sąnaudų

Auditorių Bendrija

ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno kriterijaus ekonominis pagrindumas; 2. Ūkio subjektui vykdant reguliuojamas veiklas, kurių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymui taikomas Aprašas ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas - pajamų, sąnaudų ir turto paskirstymo, vadovaujantis 9¹ punktu, tarp minėtais aprašais reglamentuojamų veiklų kriterijų sąrašas.

RAS Aprašo Priede 3 pateikiami kriterijų apskaičiavimo ir pritaikymo principai atitinkamiems kaštų centrams/ sąnaudų centrams. Išanalizavus ir susisteminus informaciją, nenustatyta neatitikimų Aprašo 22, 24-26, 31.3 ir 31.3¹ p. informacijai ir RAS Aprašo 31-36 p.

Reguliuojamos apskaitos sistemoje sąnaudoms taikomi paskirstymo kriterijai apskaičiuoti remiantis RAS Aprašo Priede 3 trečioje grafoje „Sąnaudų paskirstymo kriterijus“ pateiktais kriterijų priskyrimo principais.

5.5.2. Sąnaudų paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Vadovaujantis Aprašo 22 p., Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms, privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

Priskirdama sąnaudas veikloms, Įmonė vadovaudamasi RAS Aprašo 31-38 punktais, kurie atitinka Aprašo 22 p.

Vadovaujantis Aprašo 24 punktu, netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas gali paskirstyti iš karto, naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodamas tarpinius sąnaudų centrus verslo vienetams ir paslaugoms, kurie netiesiogiai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas pagal poreikį gali suskirstyti į sąnaudų centrus: infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų; infrastruktūros plėtros veiklų; paslaugų teikimo veiklų; paslaugų plėtros veiklų; pardavimo veiklų; klientų aptarnavimo veiklų; gedimų šalinimo veiklų; atsiskaitymų ir apskaitos veiklų; transporto valdymo veiklų; materialinio aprūpinimo veiklų; personalo valdymo veiklų; kita.

Aprašo 25 punktas numato, kad sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms. Tokių sąnaudų paskirstymą Ūkio subjektas turi atlikti naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro, kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Ūkio subjektas privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijus atitinka Aprašo 8 punkte numatytus principus.

Remiantis Aprašo 26 p., Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms proporcingai atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai priskirtai pastovijų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms priskiriamos Aprašo 16.3 papunktyje nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.

Auditorių Bendrija

Įmonės RAS Aprašo 31-36 p. pateikta bendroji informacija apie paskirstymo centrus, RAS Aprašo priede Nr. 3 pateikti kriterijai ir jų nustatymo principai. Aprašomi sąnaudų paskirstymo paslaugoms kriterijai atitinka Aprašo 24-26 p. nuostatas.

Vadovaujantis Aprašo 31.3 ir 31.3¹ punktais, Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas (toliau – Sistemos aprašas) turi atskleisti Ūkio subjekto reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše Ūkio subjektas turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas Ūkio subjekto finansiniais metais. Sistemos aprašą Tarybai Ūkio subjektas privalo pateikti su šiais neatskiriamą Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais: 1. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno kriterijaus ekonominis pagrindumas; 2. Ūkio subjektui vykdomas reguliuojamas veiklas, kurių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymui taikomas Aprašas ir Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas - pajamų, sąnaudų ir turto paskirstymo, vadovaujantis 9¹ punktu, tarp minėtais aprašais reglamentuojamų veiklų kriterijų sąrašas.

TU Priedo 6.5 stulpelyje A pateikiama informacija apie Įmonėje nustatytus sąnaudų centrus. Sąnaudos, atskleidžiamos atskirose eilutėse, kurių paskirstymui naudojami skirtingi paskirstymo kriterijai. Sąnaudų paskirstymo kriterijaus reikšmė paskirstoma paslaugoms (produktams). RAS Aprašo Priede 3 pateikiami kriterijai ir jų nustatymo principai kaštų centrams/ sąnaudų centrams. Išanalizavus ir susisteminus informaciją, nenustatyta TU Priedo 6.5 stulpelyje A pateikiamos informacijos neatitikimų RAS Aprašo Priedo 3 sąnaudų paskirstymo kriterijų sąrašo informacijai.

TU Priedo 6.5 dalyje B nurodoma netiesioginių sąnaudų suma paskaičiuota pagal sąnaudų centrus. Bendra suma lygi 697,69 EUR. Duomenys atitinka RVA priedų 3 ir 4 sumas.

5.5.3. Kogeneracinių sąnaudų paskirstymo paslaugoms patikrinimas

Netaikoma.

6. Ataskaitų duomenų tikrinimas

6.1.1. Patikrinti ar turto duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa

Aprašo 8.5. p. p. apibrėžia, jog Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu, t. y. užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų. Pagal Aprašo 30.2. p. numatytą patikimumo kriterijų, ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir palyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad turto duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa.

6.1.2. Patikrinti ar pajamų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa

Netaikoma

6.1.3. Patikrinti ar sąnaudų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa

Aprašo 8.5. p. p. apibrėžia, jog Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu, t. y. užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų.

Pagal Aprašo 30.2. p. numatytą patikimumo kriterijų, ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir palyginimo procedūras, mes įsitikinome, kad sąnaudų duomenys skirtinguose RVA prieduose sutampa.

6.2. Patikrinti ar RVA parengtos be matematinių klaidų

Aprašo 8.5. p. p. apibrėžia, jog Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis patikimumo principu, t. y. užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų.

Pagal Aprašo 30.2. p. numatytą patikimumo kriterijų, ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų.

Taikydami analizės, tikrinimo ir perskaičiavimo procedūras, mes įsitikinome, kad RVA yra parengtos be matematinių klaidų.

6.3. Patikrinti, ar duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa

Aprašo 43 p. numato, jog Aprašo priedus bei kitus dokumentus, nurodytus Aprašo 34 ir 35 punktuose, Ūkio subjektas privalo pateikti elektronine forma per elektronine forma per DSAIS.

Taikydami analizės, tikrinimo ir perskaičiavimo procedūras, mes įsitikinome, jog duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa.

UAB „Auditorių profesinė bendrija“ vardu
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001367

Aldona Kabokienė
Partneris
Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000107
Vilnius, Lietuvos Respublika
2024 m. gegužės 31 d.

ATASKAITOS APIE FAKTINIUS PASTEBĖJIMUS PRIEDŲ SĄRAŠAS

1. Įmonės paaiškinimai, detalizuojantys didesnių nei 20 % siekiančių sąnaudų pokyčių priežastis (MS Excel formatu);
2. Paaiškinimai dėl RAS turto sąrašo informacijos bei BA informacijos skirtumų;
3. Turto nusidėvėjimo tikrinimo atrankos vienetai bei atliktos perskaičiavimo ir palyginimo procedūros (MS Excel formatu);
4. Turto priskyrimo tikrinimo atrankos vienetai bei Įmonės paaiškinimai (MS Excel formatu);
5. Pajamų paskirstymo paslaugoms patikrinimas (MS Excel formatu);
6. DU sąnaudų suvestinės duomenų patikrinimas (1) (MS Excel formatu);
7. DU sąnaudų suvestinės duomenų patikrinimas (2) (MS Excel formatu);
8. Pirminio DU Sąnaudų priskyrimo patikrinimas (MS Excel formatu);
9. DU sąnaudų perkėlimo į RVA patikrinimas (MS Excel formatu);
10. Sąnaudų grupavimo patikrinimas (MS Excel formatu);
11. Nepaskirstomųjų sąnaudų patikrinimas (MS Excel formatu);
12. Pirminio sąnaudų priskyrimo patikrinimas (1) (MS Excel formatu);
13. Pirminio sąnaudų priskyrimo patikrinimas (2) (MS Excel formatu);
14. TU Priedai (MS Excel formatu).